

Jiskřička naděje pro bělehradské trolejbusy

19.02 2025 18:38, Libor Hinčica, Trolejbusy

Jak jsme informovali v závěru loňského roku, vedení srbské metropole v čele s primátorem města Aleksandarem Šapićem rozhodlo krátce před (katolickými) Vánoci zcela nečekaně o záměru zrušit trolejbusovou dopravu ve městě, přestože ještě na počátku prosinci 2024 byly slibovány velké investice do jejího vozového parku. Provoz trolejbusů měl být nahrazen elektrobusy soukromé společnosti Strela. Nyní, v předvečer plánované blokády v centru města, jež má zahradit nejvýznamnější městské náměstí (Трг републике/Trg republike), se zdá, že trolejbusům vysvitla jiskra naděje.

Rušení trolejbusů ve městě je ze strany vedení Bělehradu obhajováno především zastaralostí stávající flotily i infrastruktury a nízkou flexibilitou trolejbusové dopravy. Souhlasit lze jen s první výtkou, neboť vozový park tvořený flotilou běloruských trolejbusů Belkommunmaš je kvůli podfinancování městského dopravce mnohdy v žalostném stavu, na druhé straně trolejbusy opouštějící dílny (byť ne v tempu, jež by bylo žádoucí) působí po provedených opravách doslova jako nové. Do infrastruktury bylo v uplynulých letech – v očekávání dodávky nových vozů – investováno nemálo finančních prostředků. Na řadě míst tak nalezneme zánovní trolejové vedení i nové výhybky. Snížená flexibilita trolejbusů měla být do budoucna řešena vybavením vozů trakčními bateriemi (vzniknout měly i nové linky, na nichž by byly baterie pravidelně využívány), přičemž trolejbusy vhodně pokrývají hlavní tahy a sídliště na pravém břehu Sávy včetně samotného centra města, takže nelze předpokládat, že by elektrobusy, jež byly slibovány coby náhrada trolejbusů, měly být vedeny jinou uliční sítí než tou, nad níž již dnes trolejové vedení visí.

Plán nahradit trolejbusy byl bleskově schválen během 24 hodin bez toho, že by byly provedeny srovnávací analýzy či vedena jakákoli odborná diskuze. Proti záměru se však ostře ohradili pracovníci městského Dopravního podniku GSP. Na podporu trolejbusů vznikla i petice a pracovníci GSP svolali na 20. 2. 2025 protestní blokádu, která má od 10:00 do 10:30 zablokovat nejreprezentativnější prostor ve městě – místní náměstí Republiky. Podporu akci vyslovilo sedm

odborových organizací GSP, hlavní odborová síla (Nezávislý svaz) se však k akci překvapivě nepřidala.

Pohled do interiéru jednoho z opravených a částečně zmodernizovaných trolejbusů Belkommunmaš. Vozidla jsou 100% nízkopodlažní, klimatizovaná a na pohled vypadají, jako by teprve nedávno opustila výrobu. (foto: Libor Hinčica)

Připomeňme, že provoz trolejbusů měla převzít (a nahradit elektrobusy) soukromá společnost Strela, která již v loňském roce získala za podivných okolností pod svou správu řadu městských linek provozovaných dříve GSP. Pracovníci GSP vznesli nyní čtyři požadavky, které s aktivitami Strely úzce souvisejí. Tím hlavním je příslib, aby trolejbusová doprava zůstala ve městě zachována. Druhým je pak ujištění, že trolejbusy budou moci nadále využívat stávající trolejbusovou vozovnu a dílny, které nebudou nikomu odprodány. Někteří pozorovatelé přitom uvádějí, že celá problematika budoucnosti trolejbusů se netočí ani tak kolem dvojice vodičů zavěšených kdesi pět metrů nad vozovkou, ale právě kolem lukrativních pozemků vozovny a dílen, které jsou umístěny v rozšířeném centru města, takže mají vysokou hodnotu. Společnost Strela uváděla, že v rámci převedení trolejbusových linek chce převzít i celý areál vozovny, čímž by se k těmto pozemkům dostala. Třetí požadavek se týká nákupu nových vozidel – GSP chce, aby město schválilo výběrové řízení na nákup 100 trolejbusů, které již bylo v závěru loňského roku připraveno, a konečně čtvrtý přímo s trolejbusy nesouvisí, zdá se však, že dělá aktérům protistrany největší vrásky. Pracovníci GSP totiž chtějí nechat důsledně přezkoumat oprávněnost a zákonnost smluv, na jejichž základě v červnu 2024 firma Strela (resp. dvě pod ní spadající firmy Strela Up a Strela Obrenovac) převzala provoz celkem 30 autobusových linek.

Podle informací v srbských médiích, které od tragédie v Novém Sadu z listopadu loňského roku neustále přetřásají nejrůznější protesty a korupční kauzy v zemi, se měla společnost Strela z projektu na převzetí trolejbusových linek údajně sama stáhnout, a to s odůvodněním na negativní reakce,

které se kolem záměru vyrojily. Dopravce však údajně žádá, aby současně nebyly nikterak přezkoumávány dříve uzavřené smlouvy, a ty tak zůstaly nadále pod jejím patronátem. Očekává se, že primátor města se vyjádří k budoucnosti trolejbusů nejpozději v rámci zastupitelstva dne 20. 3. 2025.

Url: Jiskřička naděje pro bělehradské trolejbusy